

'Strækmærker er dejlige at røre ved'

18 unge, kvindelige designere har slået sig sammen og lavet en række eksperimenterende møbler, der i en ny udstilling skal sætte fokus på kvindens krop og rolle og på danske kvindelige møbeldesignere. Men det er også et stille opgør med en mandsdomineret branche, hvor møbler alt for ofte designes til 'prototypen' på en forbruger – den hvide, gennemsnitlige mand

Skrevet af: Nola Grace Gaardmand

Oprettet 30/05/2012 - 13:40

Tekstildesigner Charlotte Bodil Hermansen blev ammet, indtil hun var fem år gammel. Hun husker stadig følelsen af at kravle op til sin mor og forsvinde helt ind i hendes bløde bryster: »Jeg var fuldstændig tosset med hendes mave, hendes bryster, hendes ekstremt bløde hud. Hun duftede og føltes simpelthen så dejligt,« husker Charlotte Bodil Hermansen. »De fleste kvinder, der har født, føler sig ikke altid helt smække, men det er virkelig synd. For har du nogensinde tænkt over, hvor fantastisk bløde strækmærker egentlig er at røre ved? Som tekstildesigner laver jeg jo ikke andet end at tænke i teksturer, og slap hud har en helt særlig følelse, som er en stor inspiration for mig. Den dag i dag kan jeg stadig få lyst til at løbe over og stikke hånden ned i blusen på kvinder med store hængebryster!« griner hun.

Bryst-sække stol

Det er netop den særlige følelse af kvindehud, der er blevet strukket og hevet i, som Charlotte Bodil Hermansen har forsøgt at genskabe i sit bidrag til møbeludstillingen Kvinde kend din kropsholder, som i dag åbner i Ny Tap på Carlsberg. Hendes møbel, »Moderen«, er en slags 'fatboy' polstret med tunge stofbryster lavet efter gibsafstøbninger af kvindebryster, der har ammet, og af et materiale, der føles som hud. »Moderen« er blot ét af 18 bidrag til udstillingen, der skal sætte fokus på kvinderoller, kvindekroppen og ikke mindst på danske kvindelige designere.

Kvindegruppen Rundkant, der står bag udstillingen, består af 18 unge kvinder fra forskellige designfaggrupper som møbeldesignere, arkitekter, industrielle designere og tekstildesignere som Charlotte Bodil Hermansen:

»Dansk møbeldesign er i høj grad præget af mænd og en maskulinitet, der handler om perfektion, rene linjer og funktionalitet. Men vi vil gerne vise, at dansk møbeldesign også kan andet end det. Vi som kvindelige designere kan bidrage med en sanselighed og en følsomhed, som man i dag ikke ser meget af – og det handler i høj grad om at indtænke kroppen og kønnet i hele designprocessen.«

Gennemsnitlig mand

Men når de kvindelige designere i gruppen Rundkant forsøger at sætte en kønsdagsorden i dansk møbeldesign, handler det er ikke kun om sanselighed, kvindepromovering eller kønspolitik – det handler også om reel funktionalitet. For eftersom dansk møbeldesign i høj grad stadig præges af en

tradition grundlagt af mænd, designes langt de fleste møbler dermed også stadig til mænd, forklarer lektor og kønsforsker på Sociologisk Institut ved Københavns Universitet Hilda Rømer Christensen: »Eller rettere, de laves til prototypen på en forbruger – men underteksten er jo, at denne prototype er en gennemsnitlig mand,« siger Hilda Rømer Christensen. Hun har forsket i, hvordan forskellige europæiske lande indtænker køn i transportsektoren og har blandt andet kigget på det svenske bilfirma Volvo, der har sat sine kvindelige designere til at lave en bil særligt til kvinder. Bilen har eksempelvis forbedret bagageopbevaring, er nem at parkere og er ikke mindst designet med kvinders størrelse og facon i tankerne, hvilket efter sigende også skulle give forbedret sikkerhed.

»Men så har de kvindelige designere fra Volvo også indregnet noget så banalt som det faktum, at mange kvinder har hestehale – umiddelbart en lille ting, men det er jo møgirriterende, når man skal sidde op ad hovedlænet i timevis. Så det tegnede de specifikt, så der var plads til håret,« forklarer Hilda Rømer Christensen.

Hun mener, at der generelt er meget at hente, hvis også møbeldesignbranchen blev bedre til at indtænke køn i designprocessen.

»Det gælder sådan set ikke kun i møbeldesign. Arkitektur, transport, elektronik, ja, mange områder kunne optimeres, hvis man begyndte at indtænke lavpraktiske kønsforskelle. Der er selvfølgelig den faldgrube, at man forfalder til stereotype forestillinger om, hvordan 'en kvinde' er. Men der er ingen tvivl om, at man forbedrer funktionaliteten, hvis man prøver at tænke på en lidt anden måde.«

Hilda Rømer Christensen ser den nye udstilling på Carlsberg som et led i den udvikling. En udvikling, der kun så småt er begyndt at kunne spores rundt omkring i verden.

»Men den udvikling fremmes jo, desto flere kvinde-lige designere der markerer sig og bliver bevidst om kønsforskelle i design. For selvfølgelig har det da en betydning, om et møbel er designet af en kvinde eller en mand. Det kan heldigvis ikke undgås,« siger Hilda Rømer Christensen.

Mandlige undervisere

Det er ikke første gang, at danske kvindelige designere går sammen for at sætte en kønsdagsorden i branchen. Faktisk er udstillingen ifølge én af arrangørerne bag udstillingen, industriel designer Maria Grønaa, en stille hyldelse til den første gruppe danske kvindelige møbeldesignere, der i 1990'erne slog sig sammen under navnet Kropsholder.

»I år er det 15 år siden, Kropsholder-kvinderne skrev dansk møbeldesignhistorie,« forklarer hun. »Kropsholder var en designgruppe, der på mange måder var banebrydende. Alene det faktum, at de var kvinder, var et særsyn, for dem var der virkelig ikke mange af i branchen i 1990'erne. Men de var ikke mindst banebrydende, fordi de turde bryde de gængse rammer for, hvad et møbel kan være. Selve ordet 'kropsholder' lægger jo op til nytænkning. Når du siger 'stol', tænker man: sæde, fire ben, ryglæn. Men når du siger 'kropsholder' kan det være hvad som helst.«

Ifølge én af stifterne bag den originale Kropsholder-gruppe, møbeldesigner Malene Kastalje, blev Kropsholder til i protest mod den meget mandsdominerede verden, hun og de andre kvinder var blevet oplært i.

»Alle vores undervisere på designskolen var jo mænd. Og der blev talt om tingene på en helt bestemt måde. Så vi ville egentlig bare prøve at vende tingene lidt rundt. Vi fokuserede på sanselighed, materialer, dufte, associationer. Ja, det var sgu lidt skræmmende at bevæge sig ud i at tale om de her luftige, bløde værdier, når vi alle sammen var blevet opdraget som designere i en meget maskulin, firkantet verden,« forklarer Malene Kastalje.

Produktionsklare møbler

Ser man på de store, traditionelle danske designvirksomheder som Fredericia Furniture, Louis Poulsen, Erik Jørgensen og Le Klint udgør kvinder en tredjedel eller mindre af de anvendte designere, forklarer Maria Grønaa.

Men når kvinder er underrepræsenterede, går det ud over mangfoldigheden, legen og sanseligheden i dansk møbeldesign, mener hun. Hvilket netop er grunden til, at hun og de 18 andre designere fra Rundkant vil sætte fokus på køn i dansk møbeldesign. For især efter den økonomiske krise er det eksperimenterende i designbranchen gledet i baggrunden, mener Maria Grønaa: »Møbler skal i dag være produktionsklare, og de store designhuse tør ikke i lige så høj grad som tidligere satse, fordi man selvfølgelig er bange for at miste penge. Men det er netop det, vi gerne vil prikke lidt til med vores udstilling. Kropsholder-kvinderne var i sin tid med til at sætte fokus på det eksperimenterende i dansk møbeldesign, og den fakkell vil vi gerne bære videre i dag.«

Kilde: <http://www.information.dk/302190>